

Kartzeletan ikuspegi feminista txertatzea aldarrikatu zuen Angela Davis ekintzaile afroamerikarrak.

MALEN ALDALUR AZPILLAGA

Angela Davis: "Justizia modu berriak ikusarazi behar ditugu"

Malen Aldalur Azpillaga

@malenaldalur

Angela Davisek AEBetatik Euskal Herriko bidaia egin zuen joan den aste-buruan. Gite-Ipes-ek eta Ipar Hegoak gonbidatuta hitzaldia, mintegia eta elkarrizketa eskaini zituen ekintzaile afroamerikar feminista eta komunistak. Otsailaren 5ean Bilbon eman zuen hitzaldia, "Kartzela kalera! Emakumea eta kartzela" jardunaldien baitan.

Emakumeek gainerako presoek jasaten duten errepresioaz gain tratatu txarrrak eta sexu erasoak pairatu behar dituztela azaldu zuen: "Gobernuek sexu jazarpenak egiten dituzte". Estatua subjektu bihurtu eta erasotzaile papera esleitzea garrantzitsua dela dio, "harremanetan daude biolentzia estatala eta intimoa, pertsonala eta publikoa". Kartzeletan perspektiba feminista txertatzeak emakumeen bizipenak ulertzera garamatzala azpimarratu zuen ekintzaileak: "Biolentziaren kapak eransten ez baditugu, zail izango da askatasunerako gakoak bilatzen".

AEBek sortu zituzten kartzelak demokrazia burgesaren oinarritzko instituzio bezala; pertsonen eskubideak kentzean datza zigorrak, azaldu zuen. Dena den, zigor demokratiko batean, eskubideak aitortuak izan behar dira

ukatuak izan ahal izateko, eta hori eliten demokrazia batean bakarrik gertatzen da.

Davisek azaldu zuen, pertsonak damutzeko eta hobetzeko sortu zirela kartzelak, baina emakumeei ez zitzaion horretarako aukerarik ematen, "biologiaren" aurka joateak ez baitzuen atzera bueltarik: "Emakumei zerbitzari hobeak izaten erakusten zieten kartzeletan eta ez pertsona hobeak izaten".

Bost pertsonatik bat dago AEBetan kontrol korrekzionalarekin. Gehienak atzerritarrak dira, eta arrazak guztiz baldintzatzen du kartzelaratzeko prozesua: "Bere eredu mundu osora esportatzen duen kartzela da AEB". Ekintzaile afroamerikarrak badaki ez dagoela konponbide errazik, baina uste du presoak askatze hutsetik haratago joatea garrantzitsua dela: "Abolizioaren aldeko ikuspuntuek konponbideak eskaintzen dizkigute eta ez uneko arazoetatik ihesteko soluzioak soilik". Azpimarratu zuen, planteamendu horrek, ezinbestean, antikapitalista, antiarrazista eta feminista izan behar duela: "Justizia modu berriak ikusarazi behar ditugu, biolentzia eta mina sortu ordez, gizarte enpatiko eta biolentzia gutxiagokoa eraikitzeko. Atzean utzi behar ditugu ezagutzen ditugun kartzela formatuak eta indar polizialak".

EKONOMIAREN TALAIAN

Enplegu eskubideak

Juan Mari Arregi

Badaude marrazkilariak kapaz direnak salaketa sozial eta politikoa sakonena egiteko irudi edo esaldi bakarrekin. Joan den astean *El Rotok*, Madrilgo egunkari garrantzitsu bateko marrazkilariak, pertsona baten irudia argitaratu zuen, haserre eta esanez: "Enplegua sortu! Zenbat eskubide kentzen dizkigute zure izenean!". Gobernuak mingaina dantzan aritzen dira enplegua sortzea premiazkoa dela esanez, eta sinetsarazi nahi digute euren lan erreformekin hori lortzen ari direla.

Bai, baina zer enpleguz ari gara eta zeinen eskubideen kontura? 2015ean inoiz baino kontratu prekario, behin-behineko eta aldi bateko gehiago egin ziren Espainiako Estatuan, datu ofizialen arabera. Behin-behinekoek errekorra ondu zuten eta 17,07 milioira iritsi ziren, ordukoak 6,4 milioi izan ziren –horietatik 5,7 milioi behin-behinekoak–. Kontratuen batez besteko iraupena 2006an 79 eguneko zen, bada 2015ean 53,4 egunera jaitsi da. Krisiaren aurretik, industriako behin-behineko kontratu batek sei hilabete irauten zuen batez beste; orain ia ez da iristen bi hilabetera. Erran nahi baita, duela zortzi urte lantegi batean lanpostu ez-estruktural bat betetzeko urtean bi kontratu sinatzen ziren, orain sei behar dira.

Gazteek ezin diote bizitza-proiektu bati ekin, harremanak egonkortu, etxebizitza erosi edo alokatu. Kideren bat langabezia duten familiek edo soldata baxua dutenek ezin diote hipotekari aurre egin, eta ez dira gutxi etxegabetuak. Espainiako Estatuko ia herena pobrezia edo bazterkeria arriskuan dago –etxeen batez besteko 663 euroko diru-sarrerara baino %60 gutxiago dute–. Hori da egungo enplegua: prekarioa. Eta hor daude bere izenean kendu dizkiguten eskubideak.